

ISSN 2544-8935

REDAKCJA
tel. 662 061 331**RYPIN****Hala warsztatowa
ZS nr 3 otwarta**

str. 2

POWIAT**Sprawdzają czy
nosimy maseczki**

str. 3

GMINA BRZUZE**Rok jeszcze się
nie skończył, a już
jest udany**

str. 5

RYPIN**Dziki śledź, fałki,
prażuchy, czyli
co ongiś jadano**

str. 6

CZWARTEK
2 GRUDNIA 2021

ISSN: 2544-8935

1,99 zł
w tym 5% VAT

nr 48/2021 (325)

CRY**TYGODNIK REGIONU RYPIŃSKIEGO****Będą odszkodowania
ws. ROTR-u**

RYPIN/POWIAT ▶ Rolnicy, którym upadła rypińska mleczarnia zalegała z wypłatami za dostarczony surowiec, dotąd otrzymali od syndyka 16 procent swoich wierzytelności. Pieniądze na ten cel pochodziły ze sprzedaży majątku ruchomego spółdzielni. Teraz pomoc uruchamia resort rolnictwa

Budynki i ponad 10-hektarowa działka są nadal do kupienia. Kiedy i za ile zostaną sprzedane nie wiadomo. Październikowy przetarg z ceną wywoławczą 16 538 250 zł netto przeszedł bez echa. Część rolników, którzy od ROTR-u nie otrzymali swoich należności utraciło płynność finansową czy możliwości rozbudowy gospodarstwa. Nie powiodły się próby

ratowania mleczarni, sąd nie zgodził się na restrukturyzację, nie włączono przedsiębiorstwa do państwowego spożywczego holdingu, którego stworzenie zapowiadało Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Przez kilka lat zarząd mleczarni skutecznie ukrywał przed udziałowcami jej katastrofalne położenie, a gdy stan finansów

spółdzielni wyszedł na jaw, prezes zrezygnował ze swojej funkcji i zaniemógł. Członkowie rady nadzorczej tłumaczyli się wiarą w słowa prezesa, że jakoby wszystko było pod kontrolą. Przez 4 lata, gdy ROTR przynosił straty, tylko raz jedna osoba zgłaszała przeciw przyjęciu kolejnych absolutorium i sprawozdań finansowych.

dokończenie na str. 2**Rypin/Kraj****Natan o krok
od zwycięstwa**

W „You Can Dance – nowa generacja”, tanecznym show TVP1, przez ostatnie tygodnie mogliśmy oglądać utalentowanego 13-letniego Natana Grzybowskiego z Rypina. Chłopiec gładko przechodził do kolejnych odcinków programu. W wielkim finale pokonała go 12-letnia Karolina Olszewska z Dębicy, Natan zajął drugie miejsce.

Natan Grzybowski w 2019 roku został mistrzem świata IDO w kategorii jazz solo do 11 lat oraz trzykrotnie mistrzem Polski federacji IDO i WADF. Od 2017 roku kilka razy w tygodniu jeździ do Torunia, aby w szkole tańca Jagielski Dance Project szlifować swoje umiejętności.

Młody tancerz marzy o wakacjach na Hawajach, nie znosi matematyki, za to lubi plastykę i wychowanie fizyczne. W przyszłości, jeśli nie zostałby zawodowym tancerzem, mógłby być kucharzem albo cukiernikiem od tortów. Zapytany

przez realizatorów „You Can Dance” co to jest kaszeta, nie wiedział. My też nie wiedzieliśmy i po pomoc sięgnęliśmy do Wikipedii, do której odsyłamy rządnych tejże informacji.

Do znanych mieszkańców powiatu rypińskiego, którzy mają na swoim koncie niemałe sukcesy, dołączył Natan Grzybowski. O kolejne triumfy młodego króla parkietu jesteśmy spokojni. Z takim talentem, muzykalnością i miłością do tańca zajdzie daleko.

(jd),

fot. archiwum/Facebook YCD

Hala warsztatowa ZS nr 3 otwarta

RYPIN ▶ 24 listopada odbyło się uroczyste otwarcie hali warsztatowej na „Piekiełku” dla Zespołu Szkół nr 3 im. Bogdana Chełmickiego w Rypinie

Na samym początku głos zabrala dyrektorka szkoły Joanna Krukowska oraz starosta rypiński Jarosław Sochacki. Koszt budowania hali warsztatowej to ponad 935 tysięcy złotych. Na jej budowę pozyskano wsparcie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 890 tysięcy złotych.

– Nowa hala warsztatowa to bardzo ważna i potrzebna inwestycja dla Zespołu Szkół nr 3. Obiekt przystosowany będzie do zajęć praktycznych i realizacji praktyk zawodowych. Hala została wyposażona w nowoczesny sprzęt, którego zakup został dofinansowany ze środków unijnych – podaje Starostwo Powiatowe w Rypinie.

W uroczystości udział wzięli: wicewojewoda kujawsko-pomorski Józef Ramlau, kujawsko-pomorski wicekurator oświaty Maria Mazurkiewicz, która odczytała list od nieobecnych mi-

nistra edukacji i nauki Przemysław Czarnka. W imieniu Anny Gembickiej, sekretarza stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi była Marzena Łukowska, w imieniu wicemarszałka Zbigniewa Sosnowskiego radny sejmiku Paweł Zgórzyński, w imieniu posła Joanny Boro- wia radna sejmiku Małgorzata Taranowicz.

Nie zabrakło oczywiście burmistrza Rypina Pawła Grzybowskiego, radnych powiatu na czele z przewodniczącym Krzysztofem Cegłowskim, kierownikami jednostek, dyrekcji, nauczycielami, pracownikami, przedstawicielami rady rodziców i uczniów Zespołu Szkół nr 3. Na koniec obiekt poświęcił ks. kan. Andrzej Krasinski, proboszcz parafii św. Trójcy w Rypinie. To już kolejna inwestycja zrealizowana przez powiat rypiński w 2021 roku!

(ak),

fot. Powiat Rypiński

Rypin/Powiat

Będą odszkodowania ws. ROTR-u

dokończenie ze str. 1

Po rypińskiej mleczarni zostały tylko wspomnienia i budynki, które z każdym dniem tracą na wartości oraz niezapłacone faktury. Tak się złożyło, że w marcu 2021 roku upadła Spółdzielnia Mleczarska Bielmleku w Bielsku Podlaskim. Jej prezesem, z roczną przerwą na bycie wiceministrem rolnictwa, był Tadeusz Romańczuk. Dostawcy Bielmleku, podobnie jak ROTR-u, domagali się wypłaty zaległych pieniędzy. W sukurs pospieszyła im Rada Ministrów z rozporządzeniem z 27 lipca tego roku, które umożliwiło wierzycielom Bielmleku otrzymanie dopłaty do udziałów do 40 tys. zł oraz rekompensatę za dostarczone mleko do 80% wartości. W rozporządzeniu było wyraźnie zaznaczone, że pomoc dotyczy wyłącznie rolników, którym nie płacono za surowiec w latach 2019-2020, jeśli podmiot skupujący ogłosił upadłość, tym samym nie obejmowało ono dostawców ROTR-u.

Na tę niesprawiedliwość zareagowali posłowie Platformy Obywatelskiej: Dorota Niedziela, Tomasz Lenz i Jarosław Urbaniak, którzy 13 sierpnia zorganizowali w Rypinie konferencję prasową.

– Nieprzekazanie środków rolnikom z Białej Podlaskiej wiązałoby się z tym, że kwestia niejasnych, nieuczciwych i przestę-

pczych działań senatora PiS-u, pobyty Jarosława Kaczyńskiego w Bielmleku i przyzwolającego na to wszystko premiera Morawieckiego stałyby się tematem bardzo nośnym i obciążałyby rządzącą partię. Pieniądze się znalazły po to, by sprawę zatuszować – mówił Tomasz Lenz, a Dorota Niedziela zapowiedziała, że jeśli rozporządzenie nie zostanie zmienione w taki sposób, by dostawcy ROTR-u też mogli otrzymać państwową pomoc, opozycja nie ustąpi i będzie podejmowała kolejne kroki.

W kwestii wsparcia dostawców ROTR-u interweniowała również Emilia Jaskólska, przewodnicząca Komisji Produkcji i Ekonomiki Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej.

– Już 4 sierpnia tego roku zwróciłam się o pomoc do pani wiceminister Anny Gembickiej. Do dziś nie otrzymałam żadnej odpowiedzi. Rolnicy z Rypina byli zdziwieni, jak można pomagać tylko wybranym. W wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 27 lipca 2021 r. latach 2019-2020 nie nastąpiło żadne gwałtowne załamanie na rynku mleka, które by mogło być podstawą wybrania tego okresu jako decydującego o udzieleniu wsparcia. Nieotrzymanie wypłat za trzy miesiące skutkowało w szeregu przypadków bankructwem gospodarstw.

Wielu rolników zaprzestało produkcji mleka, gdyż musieli sprzedać stado krów, aby uregulować swoje zobowiązania. Wielu dostawców w pośpiechu podpisywało niekorzystne nowe umowy na odbiór surowca, a niejednokrotnie ponosili ogromne koszty na wynajem radców prawnych i adwokatów, aby odnaleźć się w nowej prawnej rzeczywistości. Nagłośnienie tematu braku pomocy dla dostawców ROTR-u na posiedzeniu Sejmowej Komisji Rolnictwa oraz wystąpienia do ministerstwa kierowane przez organizacje rolnicze, posłów opozycji i samorządy wymusiły zmianę rozporządzenia, które właśnie wchodzi w życie. Od rolników wymagane jest dostarczenie nie tylko niezapłaconych faktur, ale też wszystkich z trzech lat poprzedzających rok 2018. Okazuje się bowiem, że hodowcy mają udokumentować wcześniejsze przychody gospodarstwa. Mają bardzo mało czasu na skompletowanie tych dokumentów. Mam nadzieję, że naszym rolnikom uda się przebrnąć tę biurokratyczną procedurę i wielu otrzyma choć w części oczekiwane od trzech lat pieniądze za dostarczone mleko. Myślę, że gdyby Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeznaczyło obiecane w 2018 roku takie same pieniądze ze środków budżetowych jak dziś mają pójść na

rekompensaty na dofinansowanie funkcjonującej jeszcze mleczarni, to spółdzielnia produkowałaby nadal swoje wyroby. Paradoks jeszcze polega na tym, że to właśnie z wiceministrem Romańczukiem, byłym już prezesem Bielmleku, rozmawiali rolnicy z Rypina na temat możliwości rządowej pomocy dla ROTR-u – tłumaczy Emilia Jaskólska.

W poniedziałek 29 listopada przed ROTR-em miała miejsce konferencja prasowa wiceminister rolnictwa Anny Gembickiej z udziałem burmistrza Pawła Grzybowskiego i starosty Jarosława Sochackiego, której tematem było ogłoszone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wsparcie dla hodowców, którzy w latach 2018-2020 choć raz nie otrzymali zapłaty za sprzedane mleko, w związku z ogłoszeniem upadłości podmiotu skupującego surowiec. Anna Gembicka dziękowała premierowi Mateuszowi Morawieckiemu i ministrowi Henrykowi Kowalczykowi oraz lokalnym samorządowcom za liczne działania w sprawie uruchomienia pomocy finansowej dla poszkodowanych.

„Wielokrotnie, podczas spotkań np. z kołami gospodyń wiejskich, poruszaliśmy ten temat. To społeczne zaangażowanie tylko podkreśliło, że jak ważnym problemem mamy do czynienia. Było także istotne w rozmowach z premierem Mateuszem Morawieckim i wicepremierem Henrykiem Kowalczykiem, którzy przychyli-

li się do naszych próśb” – mówiła na konferencji Anna Gembicka.

Poszkodowani przez upadły ROTR rolnicy mogą składać wnioski i konieczne dokumenty do 10 grudnia tego roku. Szczegółowe informacje i stosowne formularze znajdą zainteresowani na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub w jej biurze powiatowym w Rypinie przy ul. Nowy Rynek 5, tel. 54 280 01 55.

Kancelaria syndyka Sylwestra Zięciaka informuje, że: „Począwszy od środy 1 grudnia od godz. 12.00 do 15.00 w siedzibie spółdzielni przy ul. Mleczarskiej 6 w Rypinie, w budynku biurowca wydawane będą dokumenty stanowiące załącznik do wniosku o udzielenie rekompensat z tytułu braku zapłaty za dostarczone mleko do w/w spółdzielni (w tym wyciąg z listy wierzytelności, zaświadczenia o aktualnym stanie zobowiązań, kopie faktur, o ile były dołączone do zgłoszenia wierzytelności). W zależności od frekwencji wydawanie dokumentów planowane jest także w dniach 01-03 grudnia (czwartek – piątek) w godzinach od 12.00 do 15.00. Osoby, które zgłoszą się po dokumenty, zobowiązane są do posiadania przy sobie dowodu tożsamości”.

Pomoc będzie przyznawana na podstawie prawidłowo wypełnionego i kompletnego wniosku o jej udzielenie.

Tekst i fot. (jd)

Sprawdzają czy nosimy maseczki

POWIAT ➤ Policjanci wraz z pracownikami sanepidu prowadzili wspólne kontrole placówek handlowo-usługowych na terenie miasta. Miały one na celu sprawdzenie, czy mieszkańcy oraz właściciele i pracownicy punktów usługowych stosują się do zaleceń sanitarnych. Celem było również uświadomienie stale istniejącego stanu zagrożenia w związku z trwającą pandemią

W ubiegłą środę (24.11.21) podczas wspólnych działań prowadzonych na terenie Rypina funkcjonariusze wraz z przedstawicielami sanepidu sprawdzali punkty usługowe pod kątem przestrzegania zasad sanitarnych - nakazów i za-

kazów związanych z pandemią koronawirusa covid-19.

– W czasie wspólnych akcji sprawdzali, czy klienci i obsługa mają zasłonięte nos i usta, czy są oznaczenia o zachowaniu dystansu i obowiązku noszenia mase-

czek, czy klienci mają dostęp do płynów odkażających. Przypominali o zasadach dotyczących zachowania odpowiedniej odległości między klientami oczekującymi w kolejce. Dbanie o bezpieczeństwo mieszkańców pod każdym

względem to wspólna sprawa wszystkich instytucji i służb za nie odpowiedzialnych. Dlatego należy spodziewać się kolejnych działań z urzędnikami tej instytucji – podaje KPP Rypin.

Pamiętajmy, że wszystkie

wprowadzone obostrzenia mają za zadanie minimalizację zagrożeń związanych z covid-19. Dlatego wobec rosnącej fali zakażeń nie będzie tolerancji dla osób świadomie łamiących przepisy.

(red), fot. KPP Rypin

Powiat

Docenieni za walkę z pandemią

22 listopada br. w budynku Starostwa Powiatowego w Rypinie wicewojewoda kujawsko-pomorski Józef Ramlau wręczył medale dla osób, które zasłużyły się w walce przeciwko covid-19.

Odnaki honorowe „Za Zasługi dla Ochrony Zdrowia” są nadawane przez ministra zdrowia. W imieniu członków Zarządu Powiatu Rypińskiego starosta Jarosław Sochacki wręczył podzię-

kowania dla pracowników służby zdrowia z powiatu rypińskiego. Odznaczenie otrzymali: Anna Wilkanowska, Wanda Wielgus, Lidia Manelska, Dariusz Świeczkowski.

W uroczystości udział wzięli:

członek zarządu powiatu Paweł Sobierajski, radna rady powiatu Hanna Pawlak, dyrektor ds. medycznych w SP ZOZ w Rypinie Marek Bruzdowicz oraz dyrektor Zespołu Szkół nr 5 Jarosław Tomkowski. Po uroczystym wręczeniu medali i podziękowań goście mogli wysłuchać występu muzycznego jednej z uczennic ze Szkoły Muzycznej działającej przy Zespole Szkół nr 5 w Rypinie.

– Jesteśmy bardzo wdzięczni za Waszą pracę w tych najtrudniejszych momentach spowodowanych pandemią koronawirusa. Stanęliście na pierwszej linii frontu w walce z wirusem. Leczyliście mieszkańców z powiatu rypińskiego na oddziale covidowym, który funkcjonował w naszym szpitalu. Życzymy Państwu zdrowia, spokoju oraz siły do dalszego działania i pokonywania trudności – podsumowuje Starostwo Powiatowe w Rypinie.

(ak), fot. Powiat Rypiński

Region

Apelują o rozsądek

W związku z opadami śniegu policjanci apelują o zachowanie szczególnej ostrożności na drogach.

Okres zimowy jest często sprawdzianem umiejętności dla kierowców. Dodatnia temperatura w dzień i ujemna w nocy sprawiają, że na drogach robi się bardzo ślisko i niebezpiecznie. Intensywnie padający śnieg lub marznący deszcz dodatkowo nie ułatwiają zadania kierowcom, dlatego apelujemy o ostrożność i dostosowanie prędkości do panujących na drodze warunków.

Bezpieczna jazda to m.in. sprawny samochód. Dlatego warto sprawdzić swoje auto pod względem technicznym. Zwróćmy m.in. uwagę na stan piór wycieraczek, gdyż źle oczyszczona szyba może ograniczać nam widoczność. Sprawdźmy też, czy działają wszystkie światła zewnętrzne i czy sprawny jest sygnał dźwiękowy. Ogromne znaczenie ma również ogumienie. Zaleca się stosować opony zimowe, które dużo lepiej sprawdzają się podczas niskich temperatur i zapewniają lepszą przyczepność na ośnieżonej drodze.

Zimą w samochodzie powinna

też znaleźć się skrobaczka do szyb i szczotka do odśnieżania. Brak płynu w spryskiwaczach również może bardzo utrudnić nam drogę, a przede wszystkim wpłynąć na bezpieczeństwo jazdy. Pamiętajmy o tym, że płyn do spryskiwaczy, czy też chłodnicy musi być przystosowany do minusowej temperatury.

Policjanci przypominają też, że niedopuszczalne jest poruszanie się samochodem całkowicie lub częściowo nieodśnieżonym. Sympijący się podczas jazdy z samochodu śnieg, czy też spadające fragmenty lodu mogą stanowić poważne zagrożenie na drodze. Kierowca przed wyruszeniem w trasę ma też obowiązek całkowitego oczyszczenia wszystkich szyb. Czasem wystarczy poświęcić tylko kilka minut, by właściwie przygotować auto do podróży i zapewnić sobie tym samym komfort oraz bezpieczeństwo jazdy. Opony, światła, akumulator, płyny, a także wycieraczki szyb, to elementy mające ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa podczas jazdy.

Opr. (Szyw)

Oddział diabetyków ma już 35 lat

RYPIN ▶ W sobotę 27.11.2021 r. starosta rypiński Jarosław Sochacki w imieniu członków zarządu powiatu brał udział w uroczystościach związanych z 35-leciem Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków Oddziału Powiatowego w Rypinie

Starosta rypiński z rąk zarządu PSD otrzymał medal z okazji 40-lecia Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków, które zostało założone w 1981 roku. Podczas uroczystości obchodzone także 100-letnią rocznicę wynalezienia

insuliny.

– Bardzo cieszymy się, że na terenach naszego powiatu tak prężnie i przez tyle lat funkcjonuje Polskie Stowarzyszenie Diabetyków. Jest to bardzo potrzebna organizacja, która mówi

głośno o cukrzycy i potrzebach osób zmagających się z tą chorobą. Życzymy zdrowia, wszelkiej pomyślności i kolejnych 35 lat tak wspaniałej pracy – podsumowuje starosta Jarosław Sochacki.

(red), fot. Powiat Rypiński

Region

Starosta na święcie akcji katolickiej

W ostatnią sobotę Akcja Katolicka Diecezji Płockiej świętowała swój jubileusz. To 25-lecie działalności. Udział w obchodach brał starosta rypiński Jarosław Sochacki.

Uroczystość rozpoczęła msza święta w Bazylice Kolegiackiej w Pułtusku, której przewodniczył ks. bp. Mirosław Milewski – biskup pomocniczy diecezji płockiej. Po skończonej mszy wszyscy jej uczestnicy na ciąg dalszy uroczystości przenieśli się do Domu Polonii w Pułtusku. Spotkanie rozpoczęła prezes DIAK Wiesława Wiñarska.

W wyjątkowym jubileuszu

udział wziął także starosta rypiński Jarosław Sochacki. Gratulacje w formie okolicznościowego listu w imieniu władz samorządu województwa kujawsko-pomorskiego przekazał wicemarszałek Zbigniew Sosnowski. Radny sejmiku Konrad Wojnarowski w imieniu marszałka województwa mazowieckiego Adama Struzika wręczył Akcji Katolickiej Diecezji Płockiej Medal Pamiątkowy

PRO MASOVIA.

Za możliwość współpracy samorządu z Akcją Katolicką w różnych jej dziełach dziękował również starosta Sochacki. Życzenia z okazji jubileuszu przekazała też wiceprezes Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Diecezji Płockiej Katarzyna Brusk-Zaręba.

(red),

fot. Powiat Rypiński

EKO OPAŁ

PRODUKTY OPALOWE
EKO

- ekogroszek
- pelet węglowy Varmo
- pellet drzewny

ul. CICHĄ 29 G, 87-500 RYPIN Dystrybutor Polskich Kopalń PGG i KHW

RAMBO EKO GROSZEK

YARMO PELET WĘGLOWY PREMIUM

PIEKLORZ 20 kg

F.U.H.T. Marian Urbański
tel. 508 087 507

Rok jeszcze się nie skończył, a już jest udany

GMINA BRZUZE ▶ Za miesiąc koniec roku, więc nadchodzi czas na jego podsumowanie. W gminie Brzuze był on udany. Budowano i remontowano m.in. wiejskie świetlice i ich otoczenie w Kleszczynie, Okoninie, Brzuzem, Trąbinie, drogi, ścieżki rowerowe, doposażano siłownię plenerową, w Ostrowitem pojawiła się fontanna i plac zabaw przeznaczony wyłącznie dla przedszkolaków. Drugi dla wszystkich dzieci został rozbudowany

– Prace remontowe w domu kultury w Ostrowitem dobiegają końca. Pozostaje do zrealizowania wyposażenie obiektu. W największej obecnie inwestycji gminnej, czyli hali sportowej w Ugoszczu wykonawca przystąpił do montażu dachu. Udało

się nam pozyskać kolejną dotację na ten budynek od samorządu województwa kujawsko-pomorskiego. Kilka miesięcy temu został odebrany pierwszy etap prac obejmujących przebudowę części Szkoły Podstawowej w Ostrowitem na przedszkole.

Rozpoczęcie drugiego etapu przewidziane jest na początek przyszłego roku. Finalizujemy budowę garażu dla OSP w Dobrem, czekamy na dostawę bramy. Dla gulbińskiej strażnicy pozyskaliśmy przez zasiedzenie działkę o powierzchni około

500m². Wyburzyliśmy na niej budynek, który był w złym stanie technicznym. Teren będzie mógł być miejscem plenerowych imprez organizowanych przez OSP, KGW i samorządowców. Został skończony zaplanowany na ten rok etap prac remontowych remizy w Trąbinie. W ramach rozwoju bazy gospodarczej zostały wzniesione 3 wiaty – wylicza wójt Jan Koprowski niektóre z gminnych przedsięwzięć.

Gmina Brzuze dostała 4 250 000 zł z Polskiego Ładu na rewitalizację parowozowni, pozostałych obiektów oraz obszarów zdegradowanych i poprzemysłowych po cukrowni w Ostrowitem. Prace przygotowawcze do realizacji zadania już rozpoczęto. Sukcesywnie były oddawane do użytku nowe chodniki w Kleszczynie, Piskorczyźnie, Brzuzem.

Najważniejszą tegoroczną inwestycją drogową jest budowa odcina Piskorczyń-Kleszczyn.

Poza tym zakończono m.in. realizację krótkiego fragmentu drogi w Marianowie w kierunku Ruszkowa oraz część asfaltówki łączącej Radzynek z Somsiorami. Seniorów i osoby niepełnosprawne ucieszyła taksówka społeczna. Nowy czerwony 9-osobowy Ford Transit Customa jest przystosowany do przewozu ludzi na wózkach inwalidzkich.

– Z auta mogą korzystać mieszkańcy gminy znajdujące się w trudnej sytuacji lub niemający możliwości otrzymania wsparcia od bliskich w celu załatwienia spraw urzędowych, wizyty w przychodni lekarskiej czy dotarcia na zabiegi zdrowotne lub rehabilitacyjne. Pomoc w transporcie oferujemy również tym osobom, które zechcą wziąć udział w wydarzeniach kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych – wyjaśnia Agnieszka Krauza z Urzędu Gminy Brzuze.

Tekst i fot. (jd)

Dziki śledź, faćki, prażuchy, czyli co ongiś jadano

RYPIN ▶ Niemal w każdym domu na stole pojawiają się potrawy, na które przepisy przekazywane są z pokolenia na pokolenie, ale niestety coraz rzadziej są przyrządzane. Jest to spowodowane m.in. szybkim tempem życia, zachłystaniem się produktami z dalekich krajów, które znajdujemy w sklepach i zyskującymi coraz większą popularność fast foodami

Naszym dziedzictwem nie są tylko zabytki kultury materialnej, ale też obrzędy i potrawy dawniej powszechne, obecnie zapomniane. Fundacja Vetustas. Przestrzeń Pogranicza z Brodnicy realizuje obecnie przedsięwzięcie „Dobrzyńskie smaki. Ocalić od zapomnienia”, którego celem jest upowszechnianie kultury ludowej ziemi dobrzyńskiej i jej dziedzictwa kulinarnego. Wyniki projektu zaprezentowane zostaną w formie filmu, strony internetowej oraz podczas konferencji naukowej. Zadaniem jest stworzenie na przykładzie tradycyjnej kuchni dobrzyńskiej platformy do spotkań wielu pokoleń, budowania więzi i współodpowiedzialności za wypieraną dziś kulturę ludową i jej często zapomniane już smaki. Przedsięwzięcie ma polegać na zdokumentowaniu i odtworzeniu zapomnianych potraw oraz na aktywizacji społeczności lokalnej w oparciu o dziedzictwo kulinarne. Jest to wyzwanie podyktowane troską o zachowanie smaków, których najmłodsze pokolenie prawie nie zna.

Poszukiwaniem dawnych przepisów, rozmowami z osobami, które tradycję kultywują, zajęła się Jadwiga Lewandowska, archeologka i etnografka.

– Im lepiej poznaję kulturę ludową, tym bardziej widzę drzemącą w niej skarbnicę wie-

dzy. Ziemia dobrzyńska pod tym kątem jest słabo rozpoznana. Wyjście do ludzi staje się nagłą potrzebą, następuje wymiana pokoleń i za chwile nikt nam nie opowie o tym jak jadano i świętowano w przeszłości. Dziś jeszcze można spotkać panie, które gotują w oparciu o tradycyjne przepisy, zapisane w zeszytach przez ich mamy czy babcie. Ostatnio miałam wielką przyjemność zjeść zacierki na wodzie. Trafiłam na tę recepturę w swoich kwerendach badawczych w gminie Świdziebnia. Są to żytnie kluski gotowane nie w mleku, a właśnie w wodzie z dodatkiem listka laurowego, polane podsmażonym boczkiem lub słoniną. Owe zacierki jadano

z ziemniakami, kiszoną kapustą, bywały też polane śmietaną, zamiast tłuszczem wieprzowym. Lata temu były powszechne, teraz z tą prostą potrawą jest w zaniku. Kolejny przepis, na który się natknęłam to ciastka ze skwarkami, obecnie praktycznie nie pieczone – opowiada Jadwiga Lewandowska.

Unifikacja kultury, również kulinarnej, spowodowała, że trudno jest powiedzieć jaka jest polska kuchnia. Należy ją podzielić na kuchnię warstw społecznych. Co innego jadano w biednej chłopskiej chacie, zamożnym mieszczańskim domu czy w pałacach arystokracji. Dobrzyńska kuchnia ludowa oparta jest

w głównej mierze na ziemniakach i zbożu. Każda szanując się gospodyni kisiła też w beczkach kapustę, która jest skarbnicą witamin. Na przednówku do gotowania wykorzystywano liście pokrzywy, lebiody czy buraka.

Ziemia dobrzyńska nie była zasobną krainą, więc odżywiano się skromnie.

– Placki ziemniaczane, najczęściej z cukrem, kartoflane kluski zwane szarymi lub cemeniakami, ze względu na swój kolor, podawane z twarogiem, kiszoną kapustą lub jako dodatek do zup często gościły na stołach mieszkańców ziemi dobrzyńskiej. Czernina czy rosół z domowym makaronem były zupami od-

świętnym. Spożywano je z okazji uroczystości rodzinnych i świąt kościelnych. Popularna była biała zupa na kwasie z kiszzonej kapusty. Nie jest specyficzna dla ziemi dobrzyńskiej, była też znana m.in. na Kujawach. Gotowano ją na wywarze z kości wieprzowych z dodatkiem listka laurowego, ewentualnie ziela angielskiego, pieprzu, soli i zabelano kwaśną śmietaną. Białą zupę podawano zazwyczaj z kluskami ziemniaczanymi. Była pożywna i ratowała często ubogich mieszkańców na przednówku. Warto ją obecnie włączyć do obiadowego menu, tylko trzeba znaleźć dobrą kiszoną kapustę bez konserwantów, albo samemu ją zrobić. Jest wyśmienita, staram się ją promować do tego stopnia, że gdy na wykopaliska archeologiczne przyjeżdża do nas młodzież to proszę panią Urszulę Wybult z Sadłowa, żeby ją ugotowała. Jej smak jest wielkim zaskoczeniem dla osób, które do nas przybywają z Warszawy, Krakowa, Torunia, Wielkopolski. Tam ta zupa nie jest znana. Sama się nią zajmuję, ma tradycyjny dla kuchni dobrzyńskiej słono-kwaśny smak – relacjonuje etnografka.

O dalszych poszukiwaniach dobrzyńskich specjałów przez Jadwigę Lewandowską napiszemy w kolejnym wydaniu „CRY”.

Tekst i fot. (jd)

Gmina Rypin

Przyłączmy się do szczytnej akcji

4 grudnia w remizie OSP w Rypałkach Prywatnych zostanie przeprowadzona zbiórka darów dla potrzebujących w ramach akcji „Pacuszka dla Maluszka”.

To bożonarodzeniowa akcja, do której od 2013 r., zawsze w świątecznej atmosferze, zaprasza Fundacja Małych Stópek. Jej adresatami są podobnie jak w ubiegłych latach zaprzyjaźnione instytucje takie jak: domy dziecka, domy małego dziecka, domy samotnej matki oraz hospicja. Ponadto „owoce” zbiórki trafiają również do mam w trudnej sytuacji życiowej, oczekujących narodzin dzieciątka oraz podopiecznych naszej organizacji,

których maluchy już pojawiły się na świecie. Symbolem naszej akcji od samego początku jest specjalna „pacuszkowa” bombka.

– Bardzo proszę wszystkie osoby o otwartych sercach o przynoszenie artykułów higienicznych: pieluszek jednorazowych, chusteczek nawilżanych, kosmetyków do pielęgnacji niemowląt, ale również artykułów dla mam. Te wszystkie dary należy przynosić do budynku OSP w Rypałkach Prywatnych, w sobotę 4 grudnia – zachęca koordynatorka akcji Weronika Przybyśewska.

Fundacja Małych Stópek powstała 5 kwietnia 2012 roku w Szczecinie. To jednak data je-

dynie formalnego zatwierdzenia działań organizacji, którą tworzą osoby od wielu lat zaangażowane na rzecz obrony wartości ludzkiego życia, od poczęcia do naturalnej śmierci oraz godności jego przekazywania. Misją fundacji jest ochrona każdego nienarodzonego dziecka, bez względu na warunki i okoliczności w jakich się poczęło oraz promocja odpowiedzialnego rodzicielstwa.

Działania te są realizowane poprzez edukowanie młodzieży, promowanie wartości ludzkiego życia, formację duchową i intelektualną, jak również poprzez pomoc specjalistyczną i materialną.

(AdWo)

Patriotyzm połączył pokolenia

RYPIN ▶ W ostatnią niedzielę 28 listopada w Rypińskim Domu Kultury w patriotycznym koncercie wystąpili dzieci, młodzież i osoby dojrzałe. Połączyła ich miłość do ojczyzny i do muzyki

Więcej zdjęć na naszej stronie:
RYPIN-CRY.PL

– Zawsze jest dobry czas, aby uświadamiać sobie i innym czym jest ojczyzna. Warto jednak pamiętać, że za wielkimi słowami powinny iść wielkie czyny. Obecne pokolenie zna dobrze trudną historię naszego kraju, którego droga ku wolności była długa i kręta. Dzięki bohaterom i ich miłości do ojczystej ziemi oraz poczuciu zbiorowego obowiąz-

ku Polska nie zginęła i nie zginie, póki my żyjemy. Dzisiejszy koncert Polsce dedykujemy tym, którzy dla niej poświęcili wszystko co najcenniejsze – mówił ze sceny Andrzej Pawlewicz.

Podczas wydarzenia można było usłyszeć m.in. takie utwory jak „Matko o twarzy jak polska ziemia”, „O mój rozmajynie”, „Kolebę warszawską”, „Niepodległą,

niepokorną” w wykonaniu młodzieżowego zespołu wokalnego RDK-u, maluchów i trochę starszych artystów z Muzycznej Strefy Natalii Woźnickiej, wokalistów Filipa i Jakuba Kwiatkowskich w towarzystwie akordeonisty Roberta Kwiatkowskiego. Zespół Balonnowy z Sierpca zaprezentował autorskie kompozycje do „Pocałunku” Kamila Krzyszto-

fa Baczyńskiego i „Dwóch kropli” Zbigniewa Herberta. Alicja Kamińska i Anna Pankowska przejmująco zaśpiewały piosenkę „Powróćisz tu” z repertuaru Ireny Santor.

Koncert przygotowany przez Natalię Woźnicką był chwilą zadumy nad naszą przeszłością, nad losami rodaków na obczyźnie, nad tymi, którzy nie wahali

się poświęcić życia dla Polski.

– Nieustannie warto mówić, myśleć, śpiewać o ojczyźnie bez zadęcia i nadużywania wielkich słów. Szczególnie teraz, gdy dzieją się w naszym kraju rzeczy mocno niepokojące – powiedziała nam Justyna Motylewska, szefowa Rypińskiego Domu Kultury.

Tekst i fot. (jd)

REKLAMA

Fit Cake to jedyna tego typu sieć nie-cukierni w Polsce. Zdrowe desery bez cukru, glutenu i laktozy, wśród których jest także wiele wegańskich oraz keto.

Bezpieczne dla osób na diecie oraz z nietolerancjami pokarmowymi.

Jedynie miejsce, w którym zjesz deser bez wyrzutów sumienia i uszczerbku na wadze.

Do każdego deseru dołączamy informacje żywieniowe na której można znaleźć skład, kaloryczność oraz skład makroskładników.

OFERUJEMY:

- torty okolicznościowe
- batony
- ciasta
- desery w słoiczkach
- donuty, pączki, muffinki
- kawę, shake
- gorącą czekoladę
- naleśniki, pancakes.

Nasz lokal mieści się przy ul. Lissowskiego 13
w Rypinie

Godziny otwarcia:
Pon. - Sob. 9:00 - 18:00
Niedziela 11:00 - 18:00

fitcake_Rypin

Wyprawa pełna atrakcji

GMINA RYPIN ➤ W pierwszej dekadzie listopada dzieci z klas I-III Szkoły Podstawowej w Zakroczu wraz z opiekunami Barbarą Boniecką oraz Moniką Kusińską brały udział w wycieczce do Torunia, realizowanej ze środków Ministertwa Edukacji Narodowej w ramach programu „Poznaj Polskę”

Pierwszym zaplanowanym punktem był Młyn Wiedzy, tam dzieci brały udział w godzinnych warsztatach „Wodne laboratorium”, następnie było dwugodzinne zwiedzanie Młyna i poprzez zabawę zdobywanie wiedzy na różne tematy. Kolejnym punktem

wycieczki było zwiedzanie Starego Miasta.

– Spacerując toruńskimi uliczkami, trafiliśmy do pomnika, a następnie do domu Mikołaja Kopernika, odwiedziliśmy Dom Legend i obowiązkowo pomniki pieśka Filusia oraz osiołka. Tuż

przed wizytą w planetarium poszliśmy pod krzywą wieżę, gdzie dzieci zmierzyły się z zadaniem sprawdzenia swojej niewinności. Planetarium był kolejnym punktem naszej wycieczki, dzieci mogły obejrzeć godzinny seans o planetach, gwiazdach i kosmosie. Po

wyczerpującym dniu uczniowie zjedli obiad w McDonaldzie, następnie każdy kupił sobie przepiękne pamiątki z Torunia – relacjonuje Monika Kusińska.

W drodze powrotnej do autokaru wycieczkowicze odwiedzili Manufakturę Cukierków, gdzie

wszyscy mogli na własne oczy zobaczyć, w jaki sposób powstają słodkości, po czym każdy kupił sobie po pysznym, kolorowym lizaku. Dzieciaki zmęczone, ale szczęśliwe wróciły do czekających przed szkołą rodziców.

(ak), fot. nadesłane

Dzień Pluszowego Misia w Borzyminie

GMINA RYPIN ➤ Pluszowy miś towarzyszy dzieciom od ponad stu lat. Wymyśliła go pod koniec XIX wieku Niemka Margarete Steiff. Uszyła zwierzaka z filcu. Następnie bratanek kobiety zaprojektował misia z pluszu z ruchomymi łapkami i na początku XX wieku wyeksportował maskotki do Stanów Zjednoczonych. Za wielką wodą zdobyły dużą popularność m.in. dzięki karykaturze prezydenta Teodora Roosevelta z misiem zamieszczonej w „The Washington Post”

Międzynarodowy Dzień Pluszowego Misia zaczęto obchodzić w 2002 roku na pamiątkę setnej rocznicy powstania maskotki. Niedźwiadek stał się bohaterem

w wielu bajkach dla najmłodszych. Dzieciaki polubiły Kubusia Puchatka, Misia Uszatka, Coralgoła czy Misia Yogi. Pluszowy niedźwiadek to częsty prezent dla maluchów, który

towarzyszy im w pierwszych latach życia i bywa najukochańszą przytulanką.

To ważne święto obchodziliśmy w czwartek 25 listopada dzieci z oddziałów przedszkolnych Szkoły Podstawowej im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie.

Przygotowaliśmy dla nich wiele atrakcji. Opowiedzieliśmy im historię powstania pluszowego misia, a one pokazały koleżankom i kolegom swoje maskotki przyniesione z domu. Dyskutowały o misiach – bohaterach bajek. Każde z dzieci mogło się sfotografować w specjalnej misiowej fotobudce. Poza tym malowały i rysowały swojego przyjaciela, czyli pluszowego niedźwiadka. Dzieci zostały za swój wysiłek nagrodzone dyploma-

mi i upominkami. Na zakończenie świętowania Dnia Pluszowego Misia przedszkolaki czekała niespodzianka w postaci tortu. Mimo elektrycznych zabawek miś jest ponad-

czasową przytulanką – wyjaśniają nauczycielki Lidia Zawada, Ewa Łukaszevska-Chylińska, Anna Winnicka i Katarzyna Kwiatkowska.

(jd), fot. nadesłane

OGŁOSZENIE

Firma **ANDRZEJ ROMANOWSKI ZAKŁAD PRODUKCYJNOHANDLOWY** realizuje projekt objęty grantem pt. **„Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstwa ANDRZEJ ROMANOWSKI ZAKŁAD PRODUKCYJNOHANDLOWY poprzez zakup piły mostowej niezbędnej do zwiększenia i udoskonalenia produkcji formatek nagrobnych”**, na który pozyskała środki finansowe w ramach projektu grantowego „Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ” pt. „Ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarze objętym LSR poprzez wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw”.

Projekt objęty grantem współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 7. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność Działania 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014–2020

Celem projektu jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa **ANDRZEJ ROMANOWSKI ZAKŁAD PRODUKCYJNOHANDLOWY** poprzez zakup piły mostowej celem zwiększenia i udoskonalenia produkcji formatek nagrobnych. Zwiększenie możliwości produkcyjnych przedsiębiorstwa i udoskonalenie produktu nastąpi do dnia 30.09.2021 roku.

W efekcie realizacji projektu nastąpi zakup nowoczesnej piły mostowej, służącej do zautomatyzowanej produkcji formatek nagrobnych. Dzięki zakupowi piły mostowej zostaną zwiększone możliwości produkcyjne, a więc zwiększona zostanie liczba produktów możliwych do wyprodukowania przez wnioskodawcę a także produkt zostanie udoskonalony.

Całkowita wartość wydatków kwalifikowalnych :**176 200,00 zł** w tym środki z Funduszu w postaci grantu w kwocie: **100 000,00 zł**.

Najgłębiej jak się da

XX WIEK ▶ W odległej części Rosji, tuż przy granicy z Finlandią, na półwyspie Kola znajduje się najgłębszy odwiert na ziemi. Został wykonany jeszcze za czasów ZSRR i do dziś nie wiadomo jakim celem miał służyć

Kiedy w latach 70. powstał odwiert na półwyspie Kola, celem inżynierów było osiągnięcie głębokości 15 km. Dlaczego akurat tyle? Chciano przebić i to z nawiązką odwiert Amerykanów, którzy dowiercili się do głębokości 9,5 km. Prace nad tego typu odwiertami są bardzo długotrwałe. W ciągu czterech lat radzieccy naukowcy dotarli na głębokość 12 km. Wówczas prace wstrzy-

mano, a na teren ośrodka zaczęli przyjeżdżać naukowcy i politycy, by pochwalić się pobiciem rekordu świata w głębokości odwiertu i dokonać badań naukowych.

Zimna wojna na najgłębsze odwierty została wygrana przez ZSRR, ale świat nie był tym już zainteresowany. Sam otwór nie budził także wielkiego wrażenia. Jego średnica miała zaledwie 20 cm. Pier-

wotnie celem Amerykanów i Rosjan było dowiercenie się do płaszcza ziemi, gdzie skały mają postać płynną. Aby tego dokonać, należało przewiercić się przez skorupę ziemską mierzącą od 30 do 50 km grubości. Może to niewiele, ale okazuje się, że mimo technologii udało nam się dotrzeć zaledwie do ok. 1/3 tej głębokości.

Mimo niepowodzenia Rosjanom udało się zebrać tysiące bezcennych danych ukrytych w głębi skorupy ziemskiej. Niektóre z geologicznych teorii upadły w zderzeniu z rzeczywistością. Najbardziej niesamowitym odkryciem było znalezienie śladów życia w skałach, które liczyły sobie przeszło 2 miliony lat. Skamieniałości drobnych organizmów pozostawały nienaruszone mimo olbrzymiego ciśnienia, któremu były poddawane wewnątrz ziemi.

Wraz z rozchodzeniem się w szwach imperium radzieckiego również odwiert przestał być priorytetem dla władz. Pieniądzy było coraz mniej, a na początku lat 90. wiercenie zatrzymano. Na maksymal-

nej głębokości 12,262 metrów panowały skrajne warunki. Temperatura przekraczała 180 stopni Celsjusza. Naukowcy spodziewali się, że będzie niższa o ok. 100 stopni. Skały na 12 km nie przypominały tych z powierzchni Ziemi. Były bardziej plastyczne. Przez to wiertło nie mogło dalej pracować. Oczywiście w ZSRR rozeszły się szybko plotki o tym, że naukowcy mieli przestać pracować, ponieważ dowiercili się do piekła, a z dna dobiegały dźwięki potępionych dusz. Kilku inżynierów miało uciec w popłochu z terenu ośrodka. Temat podchwycił media światowe. Ktoś dostarczył nawet podrobioną taśmę z rzekomymi dźwiękami z piekła. Jedna z amerykańskich stacji radiowych wyemitowała nagranie. Było tak przekonujące, że doprowadzić miało do ochrzcenia się 2 tysięcy dorosłych ludzi.

Wracając do tematu wierceń, to nie wiedzieć czemu, ten typ odkryć zawsze fascynował ludzkość. Już 4 tysiące lat temu w Chinach dokonywano odwiertów przy pomocy bam-

busowych wiertel. Niektóre z nich eksploatowano przez kilka lat, a najgłębszy ma kilometr głębokości. Technika wymagała użycia grupy roślących mężczyzn, którzy skakali na specjalny podest, wbijając wiertło w głąb ziemi. W tym samym czasie w ruch obrotowy wprowadzał je wół przypięty do maneża.

W Europie tradycją było ręczne kopanie studni. Pochłonęło tysiące istnień, ponieważ wielu dusiło się w głębokich wykopach. Na chińskich metodach sprzed wieków wzorowali się pierwsi amerykańscy wiertnicy na polach naftowych w XIX wieku. Również Polska ma swoje tradycje w odwiertach. Najgłębszy – Kuźmina I – położony jest niedaleko Przemyśla i dotarł w 1988 roku do głębokości 7541 metrów. W naszym przypadku cele inwestycji były typowo gospodarcze. Chciano pozyskać gaz ziemny i ropę naftową. Niestety poszukiwania surowców wypadły blado i z dalszego wiercenia zrezygnowano.

(pw)

XIX wiek

Medialny spór

Jak napisać artykuł, aby nie podając nazwisk i nazw miejscowości, każdy wiedział o kogo chodzi? Tę trudną sztukę opanowali dziennikarze z Płocka, którzy w 1882 roku bronili się przed oskarżeniami emerytowanego nauczyciela z Wymysłina.

6 marca 1882 roku w Korespondencie Płockim dziennikarze Zygmunt Rościszewski i Aleksander Natkowski opisali poczynania pewnego „zaściankowego dygnitarza”. W tekście zarzuci mu m.in. nadużycia przy wycince lasu. Ponieważ nadużycia miały dotyczyć także pensji robotników pracujących przy wycince, o sprawie zrobiło się głośno i po artykule w gazecie nawet bez nazwisk każdy wiedział o kogo chodzi. Bohater artykułu – emerytowany nauczyciel z Chełmskiego – Sałomonowicz sprowadził się do Wymysłina trzy lata wcześniej. Nie cieszył się pochlebnymi opiniami okolicznych mieszkańców, również ze względu na rabunkową gospodarkę zaprowadzoną w lesie k. Wymysłina.

Sprawa dziennikarzy i nauczyciela trafiła do sądu. Redak-

torzy szli w zaparte. Twierdzili, że mają długą listę świadków, którzy potwierdzą to, co napisali w tekście. Niestety ówczesne prawo nie zezwalało na dopuszczenie dowodu w postaci zeznań świadka osób broniących się przeciwko oskarżeniu prasowemu. Dziennikarzom bardzo szybko skończyła się więc amunicja. Jedynym świadkiem podczas rozprawy pozostał Sałomanowicz.

Rozprawa była popisem umiejętności adwokata dziennikarzy – Pełowskiego. Zadawał pytania Sałomonowiczowi, dowodząc, że w powiecie lipnowskim jest co najmniej kilku nauczycieli w stanie spoczynku i wszyscy mieli prawo do wyrębu lasu. Artykuł w gazecie mógł więc dotyczyć każdego z nich. Prokurator domagał się od dziennikarzy bardzo surowej kary więzy

na rok i cztery miesiące. Ówczesne więzienia mieściły się często w wieżach. Skazywani za ciężkie przestępstwa otrzymywali karę wieży dolnej, gdzie panowały straszne warunki.

Sąd uniewinnił dziennikarzy, a w uzasadnieniu powołał się na przykład z literatury – konkretnie „Rewizora” Gogola. Rewizor był powieścią wyśmiewającą carskich urzędników. Po jej ukazaniu się wielu urzędników poważano Gogola za obrażę, chociaż żaden z nich nie został z imienia i nazwiska przytoczony w książce. Sąd nakazał jednak dziennikarzom zapłacić 5 rubli grzywny za to, że w artykule niewłaściwie wyrażali się na temat rosyjskiego urzędnika państwowego (jakiegokolwiek nazwiska by nie nosił).

(pw)

XIX wiek

Pisarz ważniejszy od sędziego

W czasie zaborów w naszych okolicach istniały sądy gminne. Zajmowały się prostymi zatargami między mieszkańcami. Plusem było to, że sędziego można było wybrać. Minusem, że wybrany sędzia nie zawsze przejmował się swoim stanowiskiem.

W 1885 roku, tuż przed wyborami na sędziów wybuchła dyskusja na temat powagi sprawowanego przez nich urzędu. Niektórzy wskazywali na to, że sędziowie rzadko pojawiali się osobiście na rozprawach. Sąd obradował więc w składzie: ławnicy i pisarz gminny. Ponieważ ławnicy często nie potrafili nawet czytać i pisać, to cała władza spoczywała w rękach pisarza. Tego w gminie mało kto lubił, a była to zazwyczaj osoba najbardziej wykształcona.

– Pod kierunkiem stronnego pisarza sąd bada świadków, zadaje pytania, kierując

sprawy tak jak im wygodniej i jak go uprzednio strony przed sprawą potrafiły usposobić. Po badaniu stron i świadków pan pisarz udaje się z ławnikami do sali sesyjnej, tam gdzie znajdować się nie powinien, Argumentami swoimi przekonywa dobrodusznym ławników, a gdyby któryś i przeciwnego był zdania to czując nad sobą wyższość wiedzy prawnej pisarza przeciwko orzeczeniu jego kontrować nie śmie – w ten sposób opisano sytuację w sądach gminnych w powiecie lipnowskim w 1885 roku.

(pw)

Zapowiedź rozbiorów Polski

XVII WIEK ▶ 6 grudnia 1656 roku w Radnot (dziś w Rumunii) doszło do podpisania traktatu, którego celem był rozbiór Rzeczypospolitej. Dokument podpisali Karol X Gustaw – król Szwecji i Jerzy II Rakoczy – książę Siedmiogrodu. Natomiast Fryderyk Wilhelm, Bogusław Radziwiłł i Bohdan Chmielnicki nie byli sygnatariuszami traktatu, jednak ich interesy zostały w dokumencie uwzględnione

Karol X Gustaw był inicjatorem planów rozbioru Polski (obraz z epoki)

W 1655 roku wojska szwedzkie najechały Rzeczpospolitą. Rozpoczął się tym samym tzw. „Potop Szwedzki”. W pierwszym jego etapie Szwedzi zajęli niemal całą Rzeczpospolitą. Trwała również wojna z Kozakami Boh-

dana Chmielnickiego.

Król Szwecji Karol X Gustaw, w związku ze zwiększającym się od wiosny 1656 roku oporem wojsk polskich, wypowiedzeniem wojny Szwecji przez Moskwę w maju, a następnie sojuszem pomiędzy Janem Kazimierzem i carem moskiewskim Aleksym Michajłowiczem z 3 listopada, nie mogąc liczyć już na samodzielne opanowanie Rzeczypospolitej, podpisał 20 listopada traktat w Labiawie z elektorem brandenburskim.

Kilkanaście dni później – 6 grudnia, w Radnot sygnatariusze Jerzego Rakoczego i Karola Gustawa zobowiązali się do wspólnego uczestniczenia w wojnie z Polską oraz projektowali podział stref wpływów na terenie Rzeczypospolitej. Ważną rolę w jego przygotowaniu odegrali prześladowani w Rzeczypospolitej bracia polscy.

Traktat dotyczył sojuszu szwedzko-siedmiogrodzkiego i dodatkowo przewidywał rozbiór Rzeczypospolitej. Karol X

Gustaw (Szwecja) miał dostać Prusy Królewskie, Kujawy, północne Mazowsze, Żmudź, powiaty kowieński, wołowski, upicki, brasławski, część województw połockiego i witebskiego wzdłuż Dźwiny, Inflanty polskie i Kurlandię. Fryderyk Wilhelm Hohenzollern (Brandenburgia) zgodnie z traktatem z Labiawy miał otrzymać województwa łęczyckie, kaliskie, poznańskie i sieradzkie wraz z ziemią wieluńską. Jerzy II Rakoczy (Siedmiogród) miał otrzymać pozostałe ziemie Rzeczypospolitej, m.in. z Krakowem. Bogusław Radziwiłł (Litwa) miał dostać województwo nowogródzkie (w 20% i tak stanowiące własność Radziwiłła) oraz zachować prawa do dziedzicznych posiadłości radziwiłłowskich. Decyzję co do przekazania terytoriów Bohdanowi Chmielnickiemu odłożono na później, tym bardziej, że w rozmowach nie brał udziału żaden jego przedstawiciel.

Pod dokumentem swoje

podpisy w imieniu Karola Gustawa złożyli Sternbach i Gotthard Vellingk, zaś w imieniu księcia siedmiogrodzkiego János Kemény i kanclerz Mihály Mikes. Na szczęście dla Rzeczypospolitej traktat wobec rozpoczęcia wojny duńsko-szwedzkiej i klęski Rakoczego nie wszedł w życie.

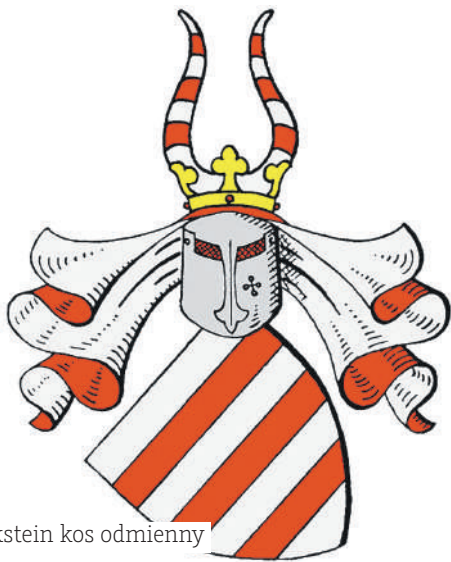
Krakowski historyk Władysław Konopczyński uważa, że traktat z Radnot był w zasadzie sojuszem dwóch stron nierównomiernych pod względem sił (Szwecji i Siedmiogrodu) z uwzględnieniem interesów pozostałych sojuszników, a podział Rzeczypospolitej miał charakter jedynie projektu, którego sukces w 1656 roku, wobec poparcia wzmacniającej się już militarnie Rzeczypospolitej przez cara Aleksego I, chana Tatarów krymskich, Mehmeda IV Gireja i cesarza Ferdynanda III Habsburga, był jedynie iluzoryczny.

Opr. (Szyw),
fot. domena publiczna

Postać

Zwolennik Polski w Prusach

Serial historyczny „Czarne chmury” do dziś wzbudza duże zainteresowanie. Pierwowzorem głównego bohatera – Krzysztofa Dowgirda była prawdziwa postać – Krystian (Chrystian) Ludwik Kalkstein (Kalckstein). Przybliżamy jego historię.

Herb rodu Kalkstein kos odmienny

Krystian (Chrystian) Ludwik Kalkstein (Kalckstein) urodził się w 1630 roku w dobrach Bautzen koło Pruskiej Ławy. Jego ojciec, generał Albrecht Kalkstein (Kalckstein) posiadał wielkie majątki ziemskie w okolicach Pasłę-

ka, Prabut oraz dobra rodowe Knauten, leżące koło Mühlhausen, w połowie drogi między Królewcem i Pruską Ławą. Był zwolennikiem łączności Prus z Polską i w tym duchu prowadził działalność opozycyjną na sejmach pruskich, ale zastra-

szony represjami wycofał się pod koniec życia z działalności politycznej i osiadł w swoim majątku w Knauten, poświęcając się gospodarowaniu w dobrach rodowych.

Krystian Kalkstein przez pewien czas przebywał na służbie u króla Francji Ludwika XIV, ucząc się sztuki wojennej. Potem przyjechał do Polski, poznał przyjaciół, nauczył się języka polskiego i prędko dosłużył się stopnia podpułkownika. W roku 1655 porzucił służbę w wojsku polskim, przechodząc na żołd elektora brandenburskiego. Jako oficer armii pruskiej walczył w czasie potopu szwedzkiego przeciw Polsce. Podczas tej kampanii awansował na pułkownika oraz otrzymał starostwo oleckie, które wcześniej elektor odebrał jego ojcu, generałowi Albrechtowi Kalksteinowi.

Bliscy krewni pułkownika, którym zależało na korzystniejszym podziale spadku po zmarłym w 1667 roku generale Albrechcie Kalksteinie, oskarżyli go o spisek i obrażę majestatu księcia elektora. Pułkownik stanął przed sądem elektorskim i został skazany na dożywotnie więzienie. Dzięki interwencji księcia Bogusława Radziwiłła surowy wyrok zamieniono na pięć tysięcy (pierwotnie 13 tysięcy) talarów grzywny. Kalkstein nie zapłacił i uciekł do Warszawy. Przyjeżdżał tam jako męczennik sprawy swobód obywatelskich i wolności szlacheckiej. Odnowił dawne znajomości, a na sejmie warszawskim występował w obronie praw i przywilejów stanów pruskich, apelując do opinii szlacheckiej, by nie godzono się z suwerennymi rządami Hohenzollernów w Prusach Książących.

Elektor objął majątki Kalksteina sekwestrem i domagał się od Michała Korybuta Wiśniowieckiego wydania go jako przestępcy, lecz król odmówił. Ludzie elektora przy pomocy rezydenta Hohenzollerna w Warszawie, Brandta,

porwali Kalksteina 28 listopada 1670 roku. Przewieziony został do Kłajpedy i uwięziony w lochu miejscowego zamku. Przykuty został tam w kajdankach do specjalnego pnia kaźni. Kalkstein był przesłuchiwany i torturowany według instrukcji opracowanej przez elektora. W czasie przesłuchań zachowywał się mężnie i nie wydał członków opozycji antyelektorskiej. Krystian Ludwik Kalkstein został ścięty 8 listopada 1672 roku.

W liście do dzieci napisanym tuż przed śmiercią napominał je: „Uczcie się po polsku i chrońcie się do Polski, bo nie ma już dla was miejsca w uciemnionych Prusach”. Jego wolę spełniono i trzej synowie Kalksteina służyli w wojsku polskim.

Dzieje Kalksteina zainspirowały Adama Krechowickiego do napisania tetralogii „O Tron” (Ostatni dynasta, Piast, Sława, Mrok). Krystian Kalkstein był także pierwowzorem postaci pułkownika Krzysztofa Dowgirda, głównego bohatera serialu „Czarne chmury” z 1973 roku.

Opr. (Szyw)

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU RYPIŃSKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Auto-Moto Autokasacja/demontaż

Absolutnie auta kupię w całości, rozbite lub na złom, odbiór lawetą, tel. 887-813-007

Narzędzia Inne

Piła formatowa DMLA-35 stan dobry tel. 723 439 411

Nieruchomości Domy

Sprzedam dom 94 m² z budynkiem gospodarczym na działce 13 a, wszystkie media, Wrocław, tel. 56 683 68 74

Działki

Sprzedam działki 12 AR szerokość: 26,5 m, długość :44,60 m, i 15 AR szerokość: 29 m, długość 50,5 m TEL. 889 191 952, 880409583

Inne

Kupię mały domek w Dębowej Łące i okolicach (lub mieszkanie z ogródkiem) tel. 609 084 157

Rolnictwo Zwierzęta

Knury i maciory kupię, odbiór z gospodarstwa, waga, tel. 725 804 742

Kurczaki brojlery do uboju 13.12.2021r. Kowalewo-Pomorskie Tel. 693-110-176

Zwierzęta Inne

Młode kury nioski 21 tygodni komplet szczepień i badań ferma drobiu Ostrowite Golubskie cena 13 zł sztuka aktualne tylko do końca Listopada Tel. 888 240 090

w Rypinie
ul. Warszawska 38a
tel. 22 250 01 15

Kultura i rekreacja

Rypiński Dom Kultury
Warszawska 8
tel. 54 280 21 56

Rypińskie Centrum Sportu
ul. Dworcowa 11
tel. 54 233 9742

Miejsko-Powiatowa
Biblioteka Publiczna w Rypinie
Warszawska 20
tel. 54 280 21 42

Oświata

Zespół Szkół nr 1
im. ks. Czesława Lissowskiego
w Rypinie
ul. Kościuszki 51
tel./fax: 54 280 20 65

Zespół Szkół nr 2
im. Unii Europejskiej w Rypinie
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 31 61

Zespół Szkół nr 3
im. Bogdana Chełmickiego
w Rypinie
ul. Nowy Rynek 20
tel. 54 280 24 05

Zespół Szkół nr 4
im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu
ul. Nadwór 1
87-515 Rogowo
tel. 54 270 31 12

Zespół Szkół nr 5 im. ks. Jana
Twardowskiego w Rypinie
ul. Młyńska 12
87-500 Rypin
tel. 54 280 36 42

Poradnia Psychologiczno
-Pedagogiczna
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 50 48

Dom Dziecka
im. Janusza Korczaka w Rypinie
ul. Mławska 54
87-500 Rypin
tel. 54 280 30 55

Dom Pomocy Społecznej
„KOMBATANT” w Ugoszczu
Ugoszcz 30
87-522 Ostrowite
tel./fax: 54 270 11 33

Powiatowe Centrum
Obsługi Oświaty
ul. Warszawska 38
87-500 Rypin
tel. 54 280 39 22

Chatka Puchatka.
Punkt przedszkolny.
Pankowska J.
ul. Jana Pawła II 11
87-500 Rypin
kom. 501 024 694

Przedszkole Niezapominajka
ul. Gustawa Sommera 16
87-501 Rypin
tel. 54 280 35 16

Przedszkole nr 1
ul. Młyńska 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 57 97

Przedszkole Miejskie nr 2
ul. Wojska Polskiego 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 31 32

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Rypinie
ul. Warszawska 38 A
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 36 41

Miejski Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Warszawska 40
87-500 Rypin
tel. 54 280 96 51

Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Lipnowska 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 22 79

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd
Dróg Powiatowych
ul. Strażacka 1
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 04

Przedsiębiorstwo Komunalne
„Komes” Sp. z o.o.
ul. Elizy Orzeszkowej 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 24 62

Miejskie Przedsiębiorstwo
Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
ul. Mikołaja Reja
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 32

Zdrowie

Szpital Powiatowy w Rypinie
ul. 3 Maja 2
87-500 Rypin
tel. 54 230 87 00

Pod Gryfem.
Apteka Spółki Eskulap
ul. Mławska 30
87-500 Rypin
tel. 54 280 59 94

Przy Przychodni. Apteka
ul. Księdza Lissowskiego 10
87-500 Rypin
tel. 54 280 40 62

DOZ Apteka
dbam o zdrowie Remedium
ul. Koszarowa 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 35 97

DOZ Apteka dbam o zdrowie
ul. Warszawska 14
87-500 Rypin
kom. 800 110 110

Apteka Społeczna na Mławskiej
Grupa Nowa Farmacja
ul. Mławska 1E
87-500 Rypin
tel. 54 236 66 88

Pod Orłem. Apteka Spółki Eskulap
ul. Kilińskiego 7
87-500 Rypin
tel. 54 280 20 44

Pod Eskulapem s.c. Apteka.
Wieczorek B.,
Zwierzynska I.
ul. Ogrodowa 36
87-500 Rypin

Apteka „Przy Szpitalu”
ul. 3 Maja 2
87-500 Rypin

Numery alarmowe

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Strażacka 4
tel. 54 280 37 37
tel. 54 280 91 53
numer alarmowy 998 lub 112

Komenda Powiatowa Policji
ul. Piłsudskiego 19
tel. 54 230 82 00, 54 230 82 05
numer alarmowy 997 lub 112

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Rypinie
ul. Warszawska 40
tel. 54 280 96 00

Starostwo Powiatowe w Rypinie
ul. Warszawska 38
tel. 54 280 24 33

Urząd Skarbowy w Rypinie
ul. Dojazdowa 10
tel. 54 280 92 10

Urząd Gminy Rogowo
Rogowo 51
87-515 Rogowo

tel. 54 280 16 22

Urząd Gminy w Brzuzem
Brzuze 62
87-517 Brzuze
tel. 54 270 11 23/38
tel. 54 280 09 06

Urząd Gminy w Skrwilnie
ul. Rypińska 7
87-510 Skrwilno
tel. 54 270 00 12

Urząd Gminy
w Wąpielsku
Wąpielsk 20
87-337 Wąpielsk
tel. 56 493 83 21

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Nowy Rynek 5
tel. 54 280 01 55

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Nowy Rynek 14
tel. 54 280 21 44

PKS
Dworzec Autobusowy
ul. Dworcowa 20
tel. 54 280 30 73

Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Mali przyrodnicy w akcji

GMINA RYPIN ▶ Uczniowie klasy I i II Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II na początku listopada wybrali się na zajęcia do Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Rudzie

Ta malownicza osada leśna położona jest w Górzniesko-Lidzbarskim Parku Krajobrazowym.

Dzieci w czasie zajęć miały okazję poznać świat zwierząt i roślin oraz jesienne zmiany w przyrodzie.

Uczniowie oglądali prezentację multimedialną oraz słuchali ciekawej opowieści pani leśnik. Zdobylały też wiadomości na temat zwyczajów zwierząt, poznawały nazwy roślin. Później sprawdzały swoją wiedzę w czasie rozwiązywania przyrodniczych zagadek.

Następnie uczniowie wykonywali pracę plastyczną – ozdabiali jeże, bo przecież następnego dnia przypadał Dzień Jeża. Zwieńczeniem wyprawy był spacer ścieżką dydaktyczną. Pierwszo i drugoklasiści poznawali okazy drzew i krzewów, wymieniali warstwy lasu, słuchali odgłosów natury.

Opiekunkami na wycieczce były: Marlena Ciecierska – wychowawca kl. II, Katarzyna Skowrońska - wy-

chowawca kl. I oraz Irmína Więczkowska – rodzic.

(ak), fot. nadesłane

OGŁOSZENIE

Firma **WOJCIECH ROMANOWSKI ZAKŁAD PRODUKCYJNO-HANDLOWY** realizuje projekt objęty grantem pt. **„Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstwa WOJCIECH ROMANOWSKI ZAKŁAD PRODUKCYJNOHANDLOWY poprzez zakup nowoczesnej wielogłowicowej boczarki taśmowej niezbędnej do zwiększenia produkcji wypolerowanych płyt granitowych i udoskonalenia płyt nagrobkowych”**, na który pozyskała środki finansowe w ramach projektu grantowego „Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ” pt. „Żywność społeczna i gospodarcza na obszarze objętym LSR poprzez wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw”.

Projekt objęty grantem współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 7. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność Działania 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014–2020

Celem projektu jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa **WOJCIECH ROMANOWSKI ZAKŁAD PRODUKCYJNOHANDLOWY**: poprzez zakup nowoczesnej wielogłowicowej boczarki taśmowej niezbędnej do zwiększenia produkcji wypolerowanych płyt granitowych i udoskonalenia płyt nagrobkowych. Zwiększenie możliwości produkcyjnych przedsiębiorstwa u udoskonalenie produktu nastąpi do dnia 30.09.2021 roku.

W efekcie realizacji projektu nastąpi zakup nowoczesnej wielogłowicowej boczarki taśmowej, służącej do polerowania boków formatek granitowych oraz polerowania fazy dolnej i górnej. Dzięki zakupowi taśmowej boczarki zostaną zwiększone możliwości produkcyjne firmy, a więc zwiększona zostanie liczba produktów możliwych do wyprodukowania przez wnioskodawcę a także zostanie udoskonalony produkt finalny w postaci wypolerowanych płyt nagrobkowych.

Całkowita wartość wydatków kwalifikowalnych : **175 000,00 zł** w tym środki z Funduszu w postaci grantu w kwocie: **100 000,00 zł**.

OGŁOSZENIE WŁASNE

TYGODNIK REGIONU
RYPIŃSKIEGO

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:

Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:

tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 4500 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

OGŁOSZENIA DROBNE

W związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju oraz obostrzeniami sanitarnymi obowiązującymi także na terenie naszego powiatu prosimy Interesantów o nieprzychodzenie do siedziby redakcji tygodników CGD, CLI, CRY, CWA.

Wszelkie sprawy, w tym te dotyczące ogłoszeń drobnych, prosimy załatwiać zdalnie, tj. telefonicznie (608 688 587) oraz mailowo (reklama@wpr.info.pl). Prosimy o wyrozumiałość. Dziękujemy, Redakcja.

Emerycy i renciści mogą dorobić więcej

REGION ▶ Od 1 grudnia zmieniła się kwota jaką mogą dorobić do świadczeń pracujący renciści i emerycy, którzy nie ukończyli jeszcze powszechnego wieku emerytalnego. Limity są wyższe niż w poprzednim kwartale

– Każdy emeryt czy rencista może dorobić do swojego świadczenia i wiele z nich na to się decyduje. Niektórzy z nich muszą jednak uważać na tzw. graniczne kwoty przychodu, które zmieniają się co trzy miesiące. Ich przekroczenie może spowodować, że ZUS zmniejszy lub zawiesi wypłatę świadczenia. Powinni je sprawdzać emerycy, którzy nie osiągnęli powszechnego wieku emerytalnego oraz niektórzy renciści –

informuje Krystyna Michałek, rzecznik regionalny ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Nowe graniczne kwoty przychodu obowiązują od początku grudnia 2021 r. do końca lutego 2022 r. – W porównaniu do poprzedniego kwartału są wyższe i w zależności od tego, czy nie przekroczyliśmy pierwszego czy też drugiego progu limitu, możemy zarobić więcej o ok. 100 zł lub 200 zł – dodaje rzeczniczka.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zmniejszyć wypłacaną emeryturę lub rentę, gdy przychód z dodatkowych źródeł przekroczy 70 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

– Od grudnia to kwota **3960,20 zł** brutto. Wypłata świadczenia może być również zawieszona jeśli przekroczenie będzie wyższe niż 130 proc. przeciętnego wynagrodzenia tj. **7354,50 zł** brutto. – wyjaśnia rzeczniczka.

Natomiast jeśli przychód przekroczy 70 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, ale nie będzie wyższy aniżeli 130 proc. tego wynagrodzenia, to świadczenie zostanie zmniejszone o kwotę przekroczenia, nie więcej jednak niż o kwotę maksymalnego zmniejszenia. Kwota maksymalnego zmniejszenia wynosi obecnie **646,67 zł** dla emerytur i rent z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, **485,04 zł** dla rent z tytułu częściowej niezdolności do pracy i **549,71 zł** – dla rent rodzinnych, do których uprawniona jest jedna osoba.

Inaczej jest w przypadku renty socjalnej. Renta socjalna zostanie zawieszona po przekroczeniu 3960,20 zł brutto przychodu. Od stycznia 2022 r. zmieniają się zasady zawieszania renty socjalnej, będą stosowane te same zasady co do renty z tytułu niezdolności do pracy. Dla wielu rencistów będzie to oznaczało możliwość pobierania renty w pełnej lub zmniejszonej wysokości.

Kto może dorabiać bez ograniczeń

Emerycy, którzy ukończyli powszechny wiek emerytalny, czyli 60 lat lub 65 lat, mogą do-

rabiać do swojej emerytury bez ograniczeń i nie muszą martwić się o rozliczenia z ZUS. Wyjątek od tej zasady stanowią ci emerycy, którym ZUS podwyższył wyliczoną emeryturę do kwoty świadczenia minimalnego, czyli do 1250,88 zł brutto. Wówczas, jeżeli przychód z tytułu pracy przekroczy wysokość kwoty podwyższenia do minimum to, emerytura będzie wypłacana w niższej kwocie, a więc bez dopłaty do wysokości minimalnej.

Bez ograniczeń mogą również dorabiać niektórzy renciści. Chodzi o osoby, które pobierają renty dla inwalidów wojennych, inwalidów wojskowych, których niezdolność do pracy związana jest ze służbą wojskową. Ten przywilej dotyczy również rent rodzinnych przysługujących po uprawnionych do tych świadczeń.

– Jeżeli osoba pobiera rentę rodzinną, która jest kwotowo korzystniejsza od ustalonej emerytury z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego – również może zarabować bez ograniczeń – informuje Krystyna Michałek.

(red), fot. ZUS

Region

Poinformuj o zmianie numeru konta

O zmianie adresu zamieszkania czy zmianie numeru rachunku bankowego należy jak najszybciej poinformować Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Niedopełnienie formalności może mieć wpływ na wypłatę emerytury czy renty.

Zdarza się, że emerytura bądź renta wraca do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż klient nie poinformował z odpowiednim wyprzedzeniem o zmianie miej-

sca zamieszkania czy nowym numerze rachunku bankowego. – By uniknąć takiej sytuacji, należy każdą zmianę adresu czy numeru rachunku bankowego zgłosić do

ZUS najpóźniej na 12 dni roboczych przed terminem płatności swojego świadczenia – informuje Krystyna Michałek, rzecznik regionalny ZUS województwa ku-

jawsko-pomorskiego.

Zmianę banku, do którego ma być przekazywana emerytura, renta czy zmianę adresu można zgłosić w placówce ZUS, gdzie pracownicy pomogą wypełnić wniosek EGP (wniosek o zmianę danych osoby zamieszkałej w Polsce). – Taki wniosek można także wypełnić w domu i wysłać go pocztą. Druk dostępny jest na stronie internetowej ZUS. Wniosek o zmianę danych można także złożyć, nie wychodząc z domu przez Internet – za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ZUS – dodaje rzeczniczka.

W decyzji o przyznaniu emerytury czy renty w pouczeniu znajduje się informacja, aby o zmianie adresu, czy numeru rachunku bankowego powia-

domić ZUS na 12 dni roboczych przed terminem płatności swojego świadczenia. Wciąż jednak zdarzają się klienci, którzy o tym obowiązku zapominają. Składają dyspozycję zmiany wypłaty świadczenia kilka dni przed terminem płatności, zamykając poprzedni rachunek bankowy, co powoduje, że emerytura czy renta zostaje zwrócona do ZUS, a senior musi dłużej czekać na wypłatę. – Jeśli zatem zmienimy bank, do którego ma być przekazywana emerytura, renta lub zmienimy adres, to pamiętajmy, aby jak najszybciej poinformować o tym ZUS. Wskazanie prawidłowych i aktualnych danych ma duży wpływ nie tylko na przepływ informacji, ale także na wypłatę świadczeń – apeluje Krystyna Michałek.

(red), fot. ilustracyjne

Ruszyła XXII edycja Turnieju „Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku”

PIŁKA NOŻNA ▶ Już blisko stu reprezentantów i reprezentantek Polski różnych kategorii wiekowych brało udział w Turnieju „Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku”. Wśród uczestników znajdziemy zawodników i zawodniczki pokroju Arkadiusza Milika, Kacpra Kozłowskiego, Jakuba Modera czy Pauliny Dudek. Ich śladami ruszają właśnie uczestnicy XXII edycji, której rozgrywki wystartowały. Wiosną przekonamy się, kto wywalczy sobie prawo gry na PGE Narodowym

To było długie półtora roku. Pandemia koronawirusa uniemożliwiła nam wiele rzeczy, w tym grę w największym piłkarskim Turnieju dziecięcym w Europie. Teraz nareszcie przyszedł czas, żeby powrócić na boiska w całym kraju i znów powalczyć o prawo występu na PGE Narodowym. Przypomnijmy, że w tym momencie istnieją tylko trzy drogi do zagrania w piłkę na tym stadionie – gra w seniorskiej reprezentacji Polski, występ w finale Fortuna Pucharu Polski i właśnie awans do finału Turnieju „Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku”. W dotychczasowej historii finaliści Turnieju strzelili na murawie tego obiektu już ponad 100 goli. Na zwycięzców tegorocznej edycji czekać będzie wyjątkowa nagroda główna – wyjazd na mecz reprezentacji Polski oraz spotkanie ze wszystkimi piłkarzami kadry.

– Te rozgrywki to szansa dla młodych piłkarek i piłkarzy z całego kraju na doskonałą zabawę, wzmacniającą więzi wewnątrz drużyny oraz pozwalającą na zawarcie nowych znajomości. To również szansa na pokazanie swojego talentu w meczach obserwowanych przez wielu kibiców i ekspertów. Nie jest przypadkiem, że w dotychczasowych edycjach Turnieju „Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku” występowali późniejsi reprezentanci i reprezentantki Polski. Jako PZPN robimy wszystko, żeby jak najwięcej uczestniczek i uczestników spełniło swoje marzenie i trafiło do drużyn narodowych. Pozostali przeżyją piękną przygodę, którą będą długo wspominać, i która – mocno w to wierzymy – sprawi, że aktywność fizyczna pozostanie z nimi na całe życie – mówi Cezary Kulesza, prezes Polskiego Związku Piłki Nożnej.

Start w gminach i powiatach, finał w Warszawie

Zapisy do XXII edycji Turnieju w trzech kategoriach wiekowych: do lat 8, 10 i 12, trwały do końca października. Zgłaszały się szkoły (stanowiące 72 proc. wszystkich zarejestrowanych zespołów), kluby (18 proc.), UKS-y (8 proc.), a także inne podmioty prowadzące działalność szkoleniowo-sportową (2 proc.).

Udział szkół w ogólnej liczbie ekip zgłoszonych do rozgrywek niezmiennie utrzymuje się na wy-

sokim poziomie. Jak pokazuje historia, wysoki jest też poziom sportowy uczniów i uczennic placówek oświaty. To właśnie swoje szkoły podstawowe reprezentowali w minionych edycjach Turnieju obecni reprezentanci i reprezentantki Polski: Paulina Dudek przystąpiła do gry wraz z koleżankami ze szkoły w Słubicach, Jakub Moder z Drawska, a Kacper Kozłowski z Koszalina.

Tych przykładów jest oczywiście coraz więcej. Tylko w młodzieżowych reprezentacjach kraju zagrało już łącznie kilkudziesięcioro byłych uczestników i uczestniczek rozgrywek. Powołania do narodowych drużyn do lat 17 otrzymują już chociażby ci, którzy jeszcze trzy lata temu grali w finałach U-12 na PGE Narodowym: Zuzia Witek i Mikołaj Tudruj. Od zawodników i zawodniczek z turniejową przeszłości aż roi się również w seniorskich kadrach, a także na zgrupowaniach Akademii Młodych Orłów. Udział w Turnieju „Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku” to zatem nie tylko ruch, zabawa i integracja (dla wszystkich), ale też szansa na bycie zauważonym (dla tych marzących o zawodowej karierze).

W tym roku przed taką szansą staną kolejne dzieci. W tegorocznych rozgrywkach najliczniej reprezentowana będzie najstarsza kategoria wiekowa – U-12. Zespoły zgłoszone do Turnieju stanowią aż 44 proc. wszystkich drużyn. Eki-

py do lat 10 stanowią 32 proc. frekwencji, a najmłodszą kategorię wiekową U-8 reprezentuje 24 proc. zespołów.

Do tegorocznej edycji najwięcej drużyn zgłosiło się z województw: Wielkopolskiego, Małopolskiego i Lubelskiego. Niemal każdy powiat (98 proc.) będzie w tym roku reprezentowany przez co najmniej jedną drużynę.

Harmonogramy gier w poszczególnych powiatach są ustalane przez koordynatorów wojewódzkich Turnieju. To oni informują opiekunów wszystkich drużyn o terminach meczów. Terminarze można ponadto sprawdzić na oficjalnej stronie Turnieju: www.zpodworkanastadion.pl.

Obecnie odbywają się już pierwsze mecze na etapie gminnym i powiatowym. XXII edycję rozgrywek zainaugurowali w pierwszy weekend listopada chłopcy z kategorii U-8 w powiecie limanowskim (woj. małopolskie). W spotkaniu otwierającym turniej naprzeciw siebie stanęły dwa zespoły Uranu Łukowica.

– Po wielu miesiącach przerwy Turniej „Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku” nareszcie wrócił na boiska i stadiony. Dzieci już grają i mogą cieszyć się piłką, co jest dla nas bardzo ważne. Rozgrywki odbywają się w całej Polsce, a to stwarza dzieciom szansę na pokazanie swoich piłkarskich umiejętności, na przeżycie fantastycznej

przygody i złapanie pasji do sportu, która zostanie na całe życie. Jesteśmy dumni, że od 15 lat Tymbark jest głównym sponsorem tej największej w Europie imprezy piłkarskiej dla chłopców i dziewczynek. Mamy nadzieję, że Turniej dalej będzie się tak wspaniale rozwijał. Trzymamy kciuki za wszystkich! – mówi Krzysztof Pawiński, Prezes Zarządu Maspex.

Ten pierwszy etap – gminny i powiatowy – zakończy się wiosną. Jego zwycięzcy wywalczą przepustki do finałów wojewódzkich. Dla drużyn z najmłodszej kategorii będzie to ostatni etap rozgrywek, natomiast zespoły w kategoriach U-10 oraz U-12 będą w ich trakcie rywalizować o awans do finału ogólnopolskiego, który odbędzie się w Warszawie.

Wielki finał XXII edycji rozgrywek planowany jest, tradycyjnie już, na stadionie PGE Narodowym. W dotychczasowej historii finaliści turnieju strzelili na murawie tego obiektu już 102 gole. Część z nich przedniej urody.

Turniej promuje piłkę nożną wśród dziewczynek

W Turnieju od samego początku jego istnienia występują także dziewczęta. Przez ponad 20 lat rozgrywki przyczyniły się do popularyzacji kobiecego futbolu w Polsce. Obecnie do każdej z żeńskich reprezentacji kraju (seniorskiej, a także młodzieżowych: do lat 15, 17 i 19) regularnie powoływanych

jest po kilka byłych uczestniczek Turnieju. Wagę rozgrywek dla rozwoju kobiecej piłki w Polsce podkreśla selekcjonerka kadry A oraz koordynatorka szkolenia piłki nożnej kobiet w PZPN, Nina Patalon.

– Uważam, że Turniej „Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku” zrobił wspaniałą rzecz dla futbolu kobiecego. Te rozgrywki docierają do mentalności, dotykają aspektów społecznych i na przestrzeni lat spowodowały realną zmianę. Widać, że coraz więcej dziewczynek gra w piłkę, czuć rosnące zaangażowanie całych rodzin i coraz większą dostępność tego sportu w całej Polsce. Turniej wychował nam piłkarki jak Paulina Dudek, ale przede wszystkim wychował pokolenia ludzi obytych z piłką w wykonaniu dziewczynek, dla których jest to całkowicie naturalna rzecz. Ten niesamowity wpływ na całe środowisko to chyba największy sukces Turnieju – podkreśla Patalon.

Poza wspomnianą przez Patalon Dudek do seniorskiej reprezentacji Polski dotarły już także Adriana Achcińska, Oliwia Szperkowska, Kinga Kozak, Małgorzata Mesjasz, Nikol Kaletka, Weronika Zawistowska czy Dominika Grabowska.

Wśród zespołów żeńskich najliczniej reprezentowana jest kategoria U-12 (48 proc.). Dla tych zawodniczek to kontynuacja występów w Turnieju. Wiele z nich, będąc w przedziale wiekowym 7-10 lat, rywalizowało we wcześniejszych edycjach rozgrywek. Dziś wciąż chcą i grają w piłkę. Najliczniej na Lubelszczyźnie, skąd pochodzi 17 procent wszystkich zarejestrowanych dziewczęcych zespołów.

Organizatorem Turnieju „Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku” jest Polski Związek Piłki Nożnej, głównym sponsorem marka Tymbark, a sponsorem brązowym firma Electrolux. XXII edycja rozgrywek odbywać się będzie pod Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy. Komitet Honorowy tworzą: Minister Edukacji i Nauki, Ministerstwo Sportu, Ministerstwo Zdrowia.

(red),
fot. materiały prasowe

Oldboy'e zagrali na 35-lecie

PIŁKA NOŻNA ▶ W sobotę 27 listopada w hali sportowej Rypińskiego Centrum Sportu odbył się VII Turniej Halowy o Puchar Burmistrza Miasta Rypin oraz Starosty Rypińskiego pod hasłem „Sąsiadujące i Zaprzyjaźnione Miasta”

W imieniu burmistrza Rypina Pawła Grzybowskiego turniej otworzył przewodniczący Komisji Budżetu i Gospodarki Miejskiej Rady Miasta Rypin Zbigniew Kędzierski. W turnieju udział wzięło

12 drużyn z całej polski. Królem strzelców zawodów został Maciej Grzybowski reprezentujący Lech Oldboy. Na boisku można było zobaczyć wielu byłych zawodników polskiej ekstraklasy. Naszej

drużynie Lech Oldboy udało się zająć drugie miejsce, przegrywając w finale z drużyną z Torunia.

Zawody były dobrą okazją do świętowania 35-lecia założenia Lech Oldboy. – Serdecznie gratulujemy pięknego jubileuszu. Za oprawę artystyczną odpowiedzialna była niezastąpiona Dziecięca Grupa Estradowa. Gośćmi specjalnymi byli sędzia klasy UEFA Elite Szymon Marciniak oraz wicemistrz świata w piłce ręcznej Artur Siódmiak. Szczególne podziękowania kierujemy do organizatorów turnieju za przygotowanie świetnego piłkarskiego wydarzenia – podsumowuje rypiński ratusz.

Tekst i fot.
(AdWo)

Więcej zdjęć na naszej stronie:
RYPIN-CRY.PL

Pływanie

Nagroda dla Karoliny Topolewskiej

W miniony poniedziałek, podczas XL Sesji Rady Miasta Rypin, podziękowano prezes Rypińskiego Uczniowskiego Klubu Pływackiego „Sejwal Rypin” Karolinie Topolewskiej za promowanie naszego miasta oraz wysiłek włożony w przygotowanie swoich podopiecznych.

Warto dodać, że Karolina Topolewska jest członkiem zarządu Polskiego Związku Pływackiego. Podczas sesji podziękowano rów-

nież Aleksandrze Kubickiej, trzykrotnej mistrzyni województwa kujawsko-pomorskiego w 2021 roku na dystansie 50, 100, 150

metrów stylem klasycznym oraz trzykrotnej medalistce Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych w Olsztynie w 2021 roku,

gdzie zdobyła srebrny medal na 200 metrów stylem klasycznym, brązowy medal na 50 metrów stylem klasycznym oraz brązo-

wy medal na 100 metrów stylem klasycznym. Serdecznie gratulujemy.

(red), fot. UM Rypin